

Onderbouwing agendapunt Brief van 7 juli 2010 over Rapport Toerisme in Cijfers 2010

Betreft agendering van:	Brief van 7 juli 2010 over Rapport Toerisme in Cijfers 2010 (agendapunt 11)
Geagendeerd door:	PvdA
Vergadering:	Statencommissie BFE
Datum vergadering:	3 november 2010
Motivatie voor agendering:	<p>De commissie BFE heeft een goede traditie opgebouwd om jaarlijks stil te staan bij de jaarlijkse rapportage over Toerisme in Cijfers. Toerisme en recreatie is voor Drenthe dan ook van groot economisch belang met een aandeel in de totale werkgelegenheid van 10,6% (22.700 banen) (zie p. 40 van het rapport) en een totaal van 729 miljoen aan toeristische bestedingen, waarmee Drenthe Groningen ver achter zich laat, want die zit op 564 miljoen.</p> <p>Reden tot zorgen baart dat in Drenthe de meeste dagattracties minder bezoek hebben getrokken dan vorig jaar (-8,5%). Het dierenpark Emmen blijft weliswaar de beste bezochte dagattractie in Noord-Nederland met 1.133.000 bezoekers, maar de daling (p.100) en beleidsinitiatieven zijn genoegzaam bekend.</p> <p>Het is verheugend dat de brug- en sluisstellingen ruim meer dan het dubbele aantal scheepspassages hebben laten zien bij de drukste passagepunten Ossesluis en Noordscheschlusluis (p. 93) in vergelijking met voorgaande jaren. Het belang van Drenthe voor de pleziervaart is hiermee aangetoond en kan verder worden uitgebuit.</p> <p>Verheugend is ook dat met de toerdatagegevens vanaf volgend jaar aansluiting wordt gezocht bij de landelijke standaard vanwege bechmarking. De Rekenkamer en andere fracties hebben in het verleden ook aangedrongen op vergelijkbaarheid van de cijfers, die wens wordt dus gerealiseerd. De structuur-versterking van de sector recreatie en toerisme is ermee gediend.</p> <p>Een verrijking is ook het project European Tourism Institute dat een bedrag is toegekend van 300.000 euro ten laste van het budget Toerisme en Recreatie, verbetering toeristisch aanbod en bevordering gebruik (DART). De bijdrage is voor een periode van vijf jaar en betreft cofinanciering vanuit OP EFRO en Koers Noord (zie brief van 6 oktober 2010, kenmerk 40/5.3/2010011171. Het instituut zal zich met name onderscheiden door het ontwikkelen van scenarioplanning voor de toekomst en een website.</p>
Visie van de fractie	Zie onder motivering van de agenda.
Vragen aan de overige fracties:	Delen de fracties de analyse gegeven onder de motivering, zijn er aanvullingen?
Vragen aan het college van GS:	<ol style="list-style-type: none">1. Deelt GS de analyse gegeven onder de motivering, zijn er aanvullingen?2. Zijn er al concrete resultaten te melden van het European Tourism Institute, bijvoorbeeld ten aanzien van scenarioplanning, andere website, aantrekken van meer (Duitse) toeristen, Duitstalige folders, duurzame innovaties in de regionale kenniseconomie Emmen-Hoogeveen, instrumentarium voor belevingsonderzoek, pilot voor Emmen?

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 7 juli 2010
Ons kenmerk 27/5.8/2010008347
Behandeld door mevrouw K.J. Tap (0592) 36 54 33
Onderwerp: Rapport Toerisme in Cijfers 2010

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij bieden wij u aan het rapport Toerisme in Cijfers 2010. In opdracht van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe voert het Instituut Service Management (ISM), onderdeel Stenden Leeuwarden, jaarlijks dit onderzoek uit in het kader van het project Toerdata Noord.

Dit project is gericht op de verzameling, het beheer, de analyse en de publicatie van toeristische gegevens op noordelijke schaal. Het rapport geeft inzicht in overnachtingscapaciteit, gerealiseerde overnachtingen en bezettingsgraden. Daarnaast worden de bezoekersaantallen van dagattracties en evenementen in kaart gebracht. Op macroniveau wordt tevens aandacht besteed aan de toeristische bestedingen en de werkgelegenheid in de toeristisch-recreatieve sector.

Op basis van de jaarlijkse dataverzameling worden trends zichtbaar ten aanzien van de ontwikkeling in de diverse toeristische deelsectoren binnen de verschillende provincies in Noord-Nederland.

Bij de uitwerking van ons provinciaal economisch beleid zijn deze trendanalyses van belang. Tevens bieden zij goede input voor de verdere uitvoering van de Drentse agenda recreatie en toerisme (DART): versterking en kwaliteitsverbetering van de sector, de productontwikkeling en het promotie- en marketingbeleid.

De belangrijkste uitkomsten van Toerisme in Cijfers 2010 voor Drenthe zijn de volgende.

- Drenthe laat de grootste stijging (1,3%) zien van het aantal toeristische overnachtingen, naar 8,33 miljoen in 2009.
- Alleen in Drenthe is er een groei (0,3%) van de toeristisch-recreatieve werkgelegenheid geweest, het aandeel van deze sector daarvan binnen de totale werkgelegenheid is 7,5%.

- Sinds 2005 is het aantal banen in de sector met 11% toegenomen, de grootste groei vergeleken met Groningen en Friesland.
- Zowel de bezettingsgraad als het aantal overnachtingen in hotels is in Drenthe licht gedaald; dat geldt ook voor de B&B-sector.
- De kampeersector laat, ook in Drenthe, een lichte stijging zien in het aantal overnachtingen.
- De totale bestedingen van de dagrecreanten in Drenthe zijn vergelijkbaar met 2008 (€ 365 miljoen).
- Bij de verblijfstoeristen is een flinke stijging van de bestedingen te zien, van € 279 miljoen naar € 363 miljoen. Deze verhoging wordt verklaard door de update van gegevens op basis van het consumentenonderzoek Toerisme van Toerdata Noord in 2009. Hieruit blijkt dat gemiddeld genomen verblijfstoeristen € 4,- per persoon per dag meer uitgeven dan in 2005. Toerisme in Cijfers 2007 en 2008 is voor dit onderdeel gebaseerd op de uitkomsten van het consumentenonderzoek in 2005.
- Bij de brug- en sluisstellingen is na jarenlange stagnatie een forse stijging te zien bij de drukste passagepunten.
- Ook in Drenthe hebben de meeste dagattracties minder bezoek getrokken dan vorig jaar (-8,5%). De best bezochte dagattractie in Noord-Nederland blijft het Dierenpark Emmen (1.133.000 bezoekers). Ook hier is het aantal bezoekers gedaald ten opzicht van het jaar ervoor. Positieve uitzonderingen zijn onder meer het Gevangenis­museum en het Herinnerings­centrum, die dit jaar meer bezoek kregen.
- Bij de vijf meest bezochte evenementen in onze provincie scoren de eenmalige evenementen als La Vuelta en China Festival of Lights zeer hoog (150.000 bezoekers).

De toerdatagegevens vormen tevens een belangrijke input voor onder meer het economisch onderzoek Toerisme in Drenthe, dat door Ecorys in opdracht van het Recreatieschap en de Kamer van Koophandel wordt uitgevoerd en eind dit jaar weer zal verschijnen.

De berekening van de werkgelegenheid vindt in beide onderzoeken volgens een wezenlijk andere methodiek plaats. Cijfers zijn daardoor niet eenduidig en dat is een ongewenste situatie. Een betere afstemming tussen beide onderzoeken zal op het moment van contractverlenging een punt van aandacht zijn. Hierbij is het van belang dat aansluiting wordt gezocht bij de landelijke standaard vanwege benchmarking. Vanaf volgend jaar zal dat het geval zijn.

Verder verwijzen wij u naar de bijgevoegde samenvatting van het rapport.

Het rapport treft u als download aan op de provinciale site, onder toerisme en recreatie/thema toerisme in cijfers.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

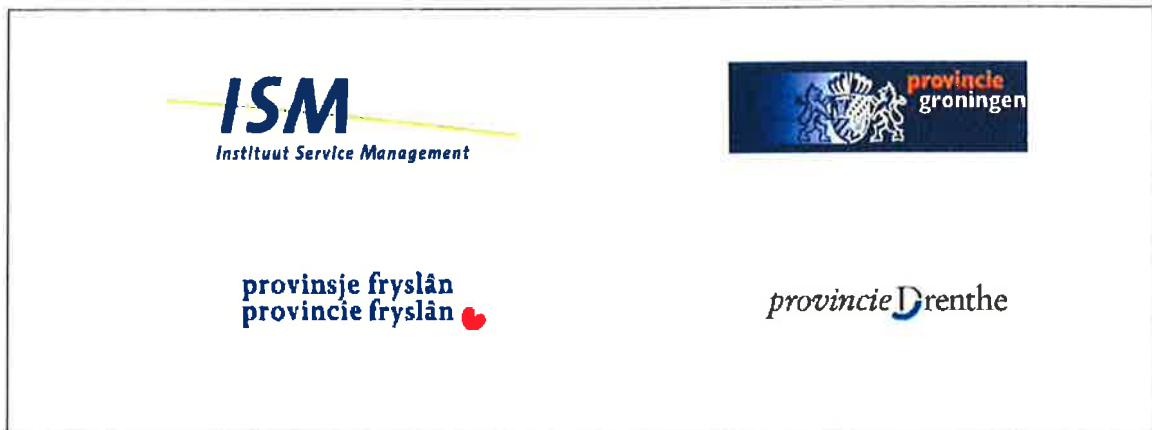
, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
ga.coll.

Toerisme in Cijfers

2010

Toerdata Noord is een samenwerkingsverband op toeristisch–recreatief gebied van de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe. De uitvoering is in handen van het Instituut Service Management.

INSTITUUT SERVICE MANAGEMENT

T.a.v. Toerdata Noord
Postbus 1298
8900 CG Leeuwarden
tel: 058 – 244 1550
fax: 058 – 244 1501

M. de Haas
drs. P.H. Huig

Toeristische overnachtingen in Noord-Nederland (2009)

Het totale aantal toeristische overnachtingen is in Noord-Nederland in vergelijking met het jaar 2008 met 0,8% toegenomen (170.000 overnachtingen) en bedraagt 22,1 miljoen overnachtingen in 2009. Het totaal aantal overnachtingen (alle categorieën tezamen) is in alle provincies licht gestegen. Groningen 0,6%, Friesland 0,4% en Drenthe 1,3%. De toe- dan wel afname van het aantal overnachtingen verschilt per sector. Over het algemeen zijn de verschillen met het voorgaande jaar miniem. Het aantal overnachtingen in de kampeersector is licht gestegen. Het aantal overnachtingen in de hotelsector iets afgenomen en de overnachtingen in de watersport (jachthaven en verhuurboten) nagenoeg gelijk gebleven.

Voor een vergelijking met nationale cijfers zijn gegevens van het CBS voorhanden. Het CBS brengt echter slechts een deel van de toeristische markt in beeld. Om de cijfers van Toerdata Noord te kunnen vergelijken met de landelijke cijfers van het CBS, moeten de overnachtingen van de watersport, de vaste kampeerplaatsen, logies/ontbijt en de tweede woningen van de totale overnachtingen van Toerdata Noord worden afgetrokken. Het CBS laat deze vier categorieën namelijk buiten beschouwing bij het berekenen van haar gegevens.

Het CBS heeft berekend dat er in heel Nederland in 2009 net als in 2008, 85,5 miljoen overnachtingen hebben plaatsgevonden, waarvan 12,4 miljoen in de drie noordelijke provincies. In 2009 is het aantal overnachtingen volgens het CBS vrij fors gestegen (+ 7,7%). Het is opvallend dat de berekeningen van het CBS van jaar tot jaar sterker verschillen dan de cijfers van Toerdata Noord. Volgens **Toerdata Noord** zijn er in 2009 14,5 miljoen overnachtingen geregistreerd, tegenover 14,4 miljoen in 2008, een (zeer) lichte toename dus.

Toeristisch-recreatieve werkgelegenheid

De totale toeristisch-recreatieve werkgelegenheid in Noord-Nederland is in 2009 met 0,5% licht gedaald tot ruim 55.530 banen. Vanaf 2005 is de werkgelegenheid elk jaar gestegen. In 2009 had alleen Drenthe een kleine groei van 0,3%. In zowel Friesland als in Groningen liep de werkgelegenheid in de sector recreatie en toerisme met 0,8% terug. De sector recreatie en toerisme heeft in Noord-Nederland een aandeel van 7,1% van de totale werkgelegenheid. In Groningen is dit aandeel lager (6,1%). In Friesland (7,9%) en Drenthe (7,5%) ligt dit aandeel hoger. Het totaal aantal mensen dat werkzaam is in de watersportsector is met 2,8% afgenomen en bedraagt 4563 personen.

Hotels

Het aantal geregistreerde hotels in Noord-Nederland (360 stuks) is ten opzichte van het jaar 2008 gelijk gebleven. De beddenscapaciteit is iets gestegen (0,5%), er zijn 16.751 bedden. De bezettingsgraad in Noord-Nederland is in 2009 iets gedaald met 0,7 procentpunt tot 37,8%. In Friesland is de bezettingsgraad gedaald met 1,6 procentpunt, in Drenthe gedaald met 0,8 procentpunt en in Groningen gestegen met 1 procentpunt.

Het aantal hotelovernachtingen in de hotelsector in de drie noordelijke provincies zo goed als gelijk gebleven (- 0,2%) tot 2.290.000 overnachtingen. In Drenthe en in Friesland is er een daling geregistreerd, respectievelijk 2% en 4,1% terwijl in Groningen het aantal overnachtingen is gestegen (4,1%).

Logies- en ontbijtadressen

Vergeleken met het jaar ervoor zijn er in 2009 6 logies- en ontbijtadressen minder geregistreerd. Het aantal overnachtingen is in Noord-Nederland afgenomen (5,3%) tot 198.000. In Groningen is het aantal overnachtingen met bijna 2,7% toegenomen. In Friesland met 8,3% afgenomen en in Drenthe met 2,1% afgenomen.

Ongeveer één op de zes logiesverstrekkers in Noord-Nederland (hotel + logies en ontbijt) betreft een **erfgoedlogiesadres**. In Groningen is één op de vier verstrekkers een erfgoedlogies- adres en in Drenthe ruim één op zes. In Friesland is één op de tien adressen een erfgoedlogies- adres. De bezettingsgraad van de erfgoedlogies- adressen is nagenoeg gelijk gebleven (32,1%.) Dit is lager dan de hotelsector (37,8%), maar duidelijk hoger dan de bezettingsgraad van de reguliere logies- en ontbijtadressen.

Kampeertreinen

In het jaar 2009 is het aantal geregistreerde kampeertreinen met 2 stuks afgenomen tot 805. Het aantal beschikbare standplaatsen op kampeertreinen is nagenoeg gelijk gebleven en bedraagt in 2009 56.721 stuks. Het totaal aantal overnachtingen (zowel op vaste als op toeristische standplaatsen) in de kampeersector is in Noord-Nederland in 2009 nagenoeg gelijk gebleven (+ 0,7%) en bedraagt 8.261.000.

Ook de bezettingsgraden van vaste- en toeristische plaatsen is in Noord-Nederland nauwelijks veranderd. De bezettingsgraad op toeristische standplaatsen is met 0,2 procentpunt gestegen en de verhuurgraad van de vast standplaatsen is met 1,3 procentpunt gestegen.

Recreatiewoningen

Het totaal aantal recreatiewoningen (verhuurwoningen plus tweede woningen) is in Noord-Nederland in 2009 met 1,3% gestegen en bedraagt in 2009 19.318 stuks. 53% van dit aantal betreft verhuurwoningen. De rest zijn tweede woningen. Het aantal overnachtingen op verhuurwoningen in Noord-Nederland is licht gestegen (2%). De bezettinggraad is in Noord Nederland gestegen met 0.7 procentpunt tot 40.8%. Deze toename van de bezettingsgraad geldt niet voor Groningen, hier is de bezettingsgraad afgenomen (- 2 procentpunt) tot 37,5%. In 2009 steeg het aantal tweede woningen in alle drie provincies licht (iets meer dan 2%). Ook het aantal berekende overnachtingen in tweede woningen steeg in 2009 licht (2,5%) tot 909.000. Deze stijging geldt voor alle provincies.

Groepsaccommodaties

Het aantal groepsaccommodaties in Noord-Nederland is ten opzichte van het voorafgaand jaar met twee stuks afgenomen (311 stuks). De beddencapaciteit van deze categorie is licht gedaald (- 1,2%) tot 18.043 bedden. In 2009 is de bezettingsgraad licht gestegen (1 procentpunt). Het aantal overnachtingen in Noord-Nederland is in 2009 nagenoeg gelijk gebleven en bedraagt 1.348.000. Ook de bezettingsgraad is niet of nauwelijks veranderd en bedraagt voor Noord-Nederland 20,7%. Alleen in Drenthe is de bezettingsgraad licht gedaald met 0,5 procentpunt. De minieme stijging in Friesland bedraagt 0,2 procentpunt en de stijging in Groningen 0,5 procentpunt.

Watersport

In totaal zijn er in 2009 in Noord-Nederland 273 **jachthavens** geregistreerd waarvan 219 zich in Friesland bevinden. In 2009 zijn er in Noord-Nederland 39 ligplaatsen bijgekomen. In totaal zijn er in Noord-Nederland 38.699 ligplaatsen voor boten, waarvan 18% beschikbaar is voor passanten. De verhuurgraad van vaste ligplaatsen (jachthavens) is in Noord-Nederland met 0,4 procentpunt toegenomen en bedraagt 88,1%. In 2009 is het aantal berekende overnachtingen voor deze categorie (in Noord-Nederland) met nagenoeg gelijk gebleven (1.388.000). Ongeveer 90% van de overnachtingen vindt plaats in de provincie Friesland.

In Noord-Nederland is in de categorie **bootverhuur** het aantal berekende overnachtingen (wordt alleen berekend over de kajuitmotor- en kajuitzeilboten) nagenoeg gelijk gebleven (- 0,5%). De categorieën bootverhuurdagen (kajuit zeilboten en platbodemboten) hebben te maken gehad met een achteruitgang in het aantal verhuurdagen. De andere twee categorieën (kajuitmotorboten en open boten) hebben te maken gehad met een stijging in het aantal verhuurdagen. Het totaal aantal brug- en sluispassages in Noord-Nederland is in 2009 nagenoeg gelijk gebleven. Hierbij is een kanttekening op zijn plaats. In Groningen waren er over het algemeen per telpunt meer passages dan het jaar ervoor. Dit geldt ook voor Drenthe. In Friesland hebben de meeste telpunten minder passages geregistreerd dan het jaar ervoor. Uitzondering hierop is de brug "Akkrum dorp".

Dagattracties

De **dagattracties** in Noord-Nederland *hebben* in 2009, gemiddeld genomen, minder bezoekers gehad dan het jaar ervoor (- 4,9%). In Friesland is het aantal bezoekers iets gestegen, terwijl het aantal bezoekers in Groningen (- 4,1%) en Drenthe (- 8,5%) is afgenomen. De best bezochte dagattractie in Noord-Nederland is al jarenlang het Dierenpark Emmen (1.133.000). Ook hier was het aantal bezoekers gedaald ten opzicht van het jaar ervoor (- 7%).

Evenementen

In 2009 was Delfsail in Delfzijl veruit het drukst bezochte evenement in Noord-Nederland (900.000 bezoekers). Koninginnedag en de meikermis in Groningen (10 dagen) zijn goed bezocht (200.000 bezoekers). In Friesland staan de Harlinger Visserijdagen met 170.000 bezoekers (al jarenlang) op de eerste plaats. De feestweek Zuidlaarder markt behoort al jaren tot één van de meest bezochte evenementen in Drenthe (160.000 bezoekers). Verder worden de "Donderdag Meppeldagen" druk bezocht (in totaal 155.000 bezoekers). Ook de start van de Vuelta (wielervedronde van Spanje) trok veel toeschouwers (150.000).

Bestedingen

De totale toeristische bestedingen in Noord-Nederland zijn in het jaar 2009 geraamd op bijna € 2,3 miljard. In Groningen is in totaal € 564 miljoen besteed, in Friesland € 1003 miljoen en in Drenthe € 729 miljoen. Groningen krijgt relatief meer inkomsten uit het dagtoerisme. Friesland en Drenthe genereren veel inkomsten uit zowel dagtoerisme als verblijfstoerisme.

De resultaten van Toerisme in Cijfers zijn afkomstig uit een database met gegevens van ruim 2800 toeristisch-recreatieve bedrijven in Groningen, Friesland en Drenthe. Er wordt gestreefd naar volledigheid van de database door jaarlijkse actualisering van het adressenbestand. Daarnaast is onder andere gebruik gemaakt van gegevens van het CBS, het NRIT, Respons Evenementenmonitor, Provinciale Werkgelegenheidsregisters en LISA.